

Turvallinen netinkäyttö

Ilkka Veuro ja Tuulikki Paturi
5.3.2020 Leppävaara

Järkevästi toimimalla netinkäyttö on turvallista, hauskaa ja hyödyllistä

- Tietoturva on toimintatapoja ja asenteita arkipäivän netinkäytössä.
- Tietoturva ei ole pelkästään tietoturvaohjelman ja sovellusten ajantasalla pitoa.
- On hyödyllistä ymmärtää tietoturvan merkitys ja oppia tunnistamaan erilaisia tietoturvauhkia.
- Uhkia monesti liioitellaan!

Turvaohjelmistot (ns. virustorjuntaohj.)

- Enter ry:n opastajien näkemys tietoturvaohjelmistoista
- Tabletti: ei välttämätöntä tarvetta tai ilmainen Avast / AVG tai maksullinen kuten F-Secure Safe
- Älypuhelin: ei välttämätöntä tarvetta tai ilmainen Avast / AVG tai maksullinen kuten F-Secure Safe
- Lämpöri ja tietokone: Microsoftin oma turvaohjelmisto riittää tai maksullinen kuten F-Secure Safe
- Apple-tuotteet: ei välttämätöntä tarvetta turvaohjelmistoille
- Avoimissa wifi/wlan yhteyksissä maksullinen VPN takaa turvallisuuden, vaikka käyttäisi pelkän <http://osoitteen> liikennettä

Kodin kyberopas:

Tärkein tietosuoja olet sinä itse

”Tietoturvasta 20 prosenttia on tekniikkaa ja 80 % ihmisen käytöstä.”

Panu Moilanen

lehtori

Kyberturvallisuus, Jyväskylän yliopisto

Opettele nämä asiat:

- Satsaa salasanoihin
- Opettele sähköpostin turvallinen käyttö
- Pidä tietosi turvassa

Kodin kyberopas

Tilausansat

Näin tunnistat tilausansat

- Vastaa nyt ja saat älypuhelimien pelkillä toimituskuluilla!
- Kokeile veloitusetta!
- Näytepakkaus vain postikulujen hinnalla!
- iPhone 4 nyt vain 3 €!
- Saat HD-videokameran, vain 10 euroa!
- Saat jäsenyyden ja lahjan vain yhdellä eurolla!
- Kerro mitä mieltä olet ja saat tennarit!
- Onnea, olet voittanut!

Voinko luottaa lähimaksuun?

- Lähimaksu lisää turvallisuutta, sillä kukaan ei pääse näkemään tunnuslukuasi

- Jos haluat lähimaksun pois, leikkaa saksilla antenni poikki

Maksukortit

Aseta maksukortille turvarajat

Voit laittaa esimerkiksi nämä rajoitukset maksukortillesi:

Nostorajoitus	Valitse summa, jonka kortilla voi korkeintaan nostaa pankkiautomaatista: <ul style="list-style-type: none">■ yhdellä nostokerralla■ vuorokauden aikana
Maksurajoitus:	Valitse summa, jonka kortilla voi korkeintaan maksaa <ul style="list-style-type: none">■ yhdellä maksukerralla■ vuorokauden aikana yhteensä
Maarajoitus (geoblocking):	Määritä maa, jossa korttiasi voi käyttää, esimerkiksi vain: <ul style="list-style-type: none">■ Suomi■ Pohjoismaat■ Eurooppa
Internet-käytön rajoitus:	Määritä, saako luottokortillasi tehdä ostoksia internetissä vai ei.

Kodin kyberopas

Pankit

- Kirjoita itse pankin osoite tai käytä omaa linkkiä (www.nordea.fi, www.aktia.fi, www.danskebanken.fi, www.op.fi, jne)
- TÄRKEÄÄ: Älä koskaan käytä sähköpostissa tai tekstiviestissä oleva linkkiä.
- Tarkasta, että yhteys pankkiin on suojattu: Selaimen osoiterivillä osoitteen alussa pitää lukea **https://**, ei **http://**

Älä usko

- Nettisivulla näkyy yllättävä varoitus tai ilmoitus
- Huomaa yläreunan Ilmoitus "Annon", kyseessä on mainos
- Anna vain Microsoftin itse korjata virheensä

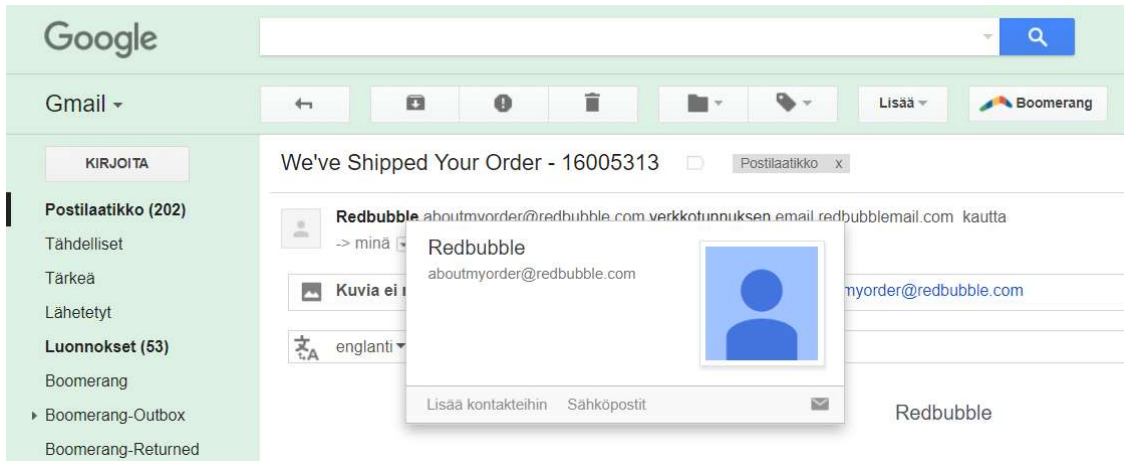

Tietoturva Facebookissa

- Facebook on ilmainen, mutta hintana on yksityisyyden menetys.
- Kaikki Facebookissa julkaistu tieto, kuva tai muu päivitys voi tulla julkiseksi jollakin tavalla.
- Kerran julkaistua tietoa ei saa milloinkaan kokonaan pois.
- Älä hyväksy kaveriksesi tuntemattomia henkilöitä.
- Piilota kaverilistasi, jotta et jaa kavereittesi tietoja roskapostittajille.
- Tarkista omat yksityisyysasetuksesi, mm. mitkä tiedot haluat näkyvän Vain minulle, Kavereille vai Julkisesti.
- Tarkista Näytä henkilönä -toiminnolla miten Kaverit tai Kaikki näkevät FB-profiilisi.
- Älä kirjaudu Facebook-tunnuksillasi muihin palveluihin, tietosi päätyvät mainostajille sekä FB-profiilin kaappaaja pääsee sovelluksiin.
- Laita Turvallisuus -asetuksissa Ilmoitus, jos FB-tilillesi kirjaudutaan uudesta koneesta.
- Huijarit käyttävät valemainoksia, -tarjouksia ja –kilpailuja.
- Ilmianna epäilyttävä julkaisu FB ylläpidolle julkaisun oikeasta ylänurkasta aukeavan valikon kautta.
- Poista turhat FB-sovellukset tai estä sovellukset kokonaan.

Sähköpostin viestin lähettäjä

- Vie hiiren nuoli lähettäjän sähköpostiosoitteen päälle.
- Älä klikkaa.
- Ruudulle avautuu ikkuna tai rivi, joka kertoo, mistä sähköpostiosoitteesta viesti on oikeasti lähetetty

ESIMERKKEJÄ HUIJAUSLÄHETTÄJISTÄ

Lähettäjä Google <mail@catweb.jp>

Lähettäjä: Facebook Inc <radiouniversitaria@ufg.br>

Lähettäjä: Päivittää asiakaspalvelu@Op.fi

Aihe: Official Letter From FBI

Lähettäjä: Christopher Wray <rlavor@argo.com.br>

Lähettäjä: asiakaspalvelu@opi.fi

Lähettäjä: "Elisa" <metzgerei.geiger@gmx.de>

Lähettäjä: "Google Inc™" vendas@oceanohotel.com.br

Verohallinnon nimissä lähetetty tietojenkäsitelyviesti

Viestintävirasto 7.9.2017

The screenshot shows the Finnish Tax Authority (Verohallinto) website. The main message is: "Verotuksen laskennan jälkeen olemme määrittäneet, että olet oikeutettu saamaan palautuksen 318,12 EUR valitse pankki jatkaaksesi ..". Below this message are logos for Nordea, S-Pankki, and Danske Bank. To the right, there is a section titled "Usein kysyttyä" (Frequently asked questions) with two questions listed. At the bottom, there are three categories: "Verokortti", "Kilometrikorvaus ja päiväraha", and "Kotitalousvähennys".

VERO SKATT

Henkilöasiakkas Yritykset ja yhteisöt Syventävät vero-ohjeet

Verokortti ja verolomitus Asuminen Omaisuus Auto Hae

Verotuksen laskennan jälkeen olemme määrittäneet, että olet oikeutettu saamaan palautuksen 318,12 EUR valitse pankki jatkaaksesi ..

Usein kysyttyä

1. Mikä on verotuksen jälkeen kassalla 318,12 euron saaman palautuksen?
2. Mikä on verotuksen jälkeen jättämällä maksamattomia veroita?

Verokortti
Tämä uusi verokortti esimerkiksi palkkaa, sivutuloa, etuilla tai merkitsijä väline.

Kilometrikorvaus ja päiväraha
Työnantaja voi korvata ikäpäivästä työntekijän aiheutuneita kustannuksia.

Kotitalousvähennys
Kotitalousvähennyksen voit saada, jos teet kotitalous-, remontti- tai tekniset kunnossapito-

Salasanan muoto

- Käytä pitkiä salasanoja:
 - pitkät salasanat vahvoja murtamista vastaan
 - helposti muistettavia ilmauksia tai suosikkikappaleen, -runon tai -lainauksen sanoja.
 - välilyöntien käyttö on sallittu vain harvoin
 - äöå ÄÖÅ ei sallittuja eli ei skandimerkkejä
- Salasanojen luokittelu palvelun merkittävyyden mukaan
 - Jokaiseen palveluun eri salasana
 - Kriittinen kuten muiden palveluiden salasanan palautus, vaikea
 - Tärkeä kuten viestintä luotettujen tuttavien kanssa
 - Vähäinen kuten nettikyselyihin vastaaminen

Näin säilytät salasanasat

- opettele ulkoa tärkeimmät salasanasasi
 - Esim. sähköpostin ja tietokoneen salasana, älypuhelimien näytön lukitus = SIM-kortin lukitus
- Taltioi salasana & tunnus & palvelun nettiosoite
 - paperille tai
 - salasana palveluun pilveen tai
 - omalle tietokoneelle ja matkapuhelimeen salasanaohjelman avulla
 - Esim. Password Safe, KeyPass free ja F-Secure Key

www.gmail.com
tuula.koskinen@gmail.com
~~minne Tuuli 2010 kuttu~~
~~18.3.2010~~
~~tuuli 2012 vie Merelle~~
~~21.9.2012~~
tuulesta 2019 etsin yst
1.3.2019

Testaa salasanaja

- Salasanan turvallisuuden testaus: käyttämiesi salasanojen rakennemuodot ja harkitsemasi uudet salasanamuodot:

Google haku= salasanakone yle

<https://howsecureismypassword.net/>

- Esimerkkejä
 - JWW!Albatrossi1938jokaLepattamattaLiitaaTaivaansinessa
 - OmaKeemeilini2016aloitettuna
 - MySportsTracker2010liikuntani
 - TR1915ItseTuoppiniJaljetMaTunnen [taivutus -ni, -t, -nen; slang ma]

Palvelun mukaan salasanat murtuvat näin nopeasti:

password	välittömästi
1234567890	välittömästi
salasana	välittömästi
k01ra	2 millisekuntia eli sekunnin tuhannesosa
k1i2s3s4a5	1 päivä
1F408B15C23	1 kuukausi
Pääsiäisyö	vuosia
MustanKissanPaksutPosket	vuosia
Nytpä_Lähden+Tästä+Pelistä!Pois	vuosia

Perusta useampi sähköpostitili

- Ensisijainen osoite asiointiin ja yhteydenpitoon, esim.
 - etunimi.sukunimi@palvelu.xx
- Toissijainen osoite mainosrahoitteisiin palveluihin
 - nimimerkki@palvelu.xx
- Käytä **tori.fi ja huuto.com** tms. palveluissa osoitetta, joka ei paljasta oikeata nimeäsi

Varmuuskopioi ahkerasti

- Henkilökohtaiseksi kohdistettu haittaohjelmahyökkäys onnistuu erittäin usein (ATP=advanced persistent threat)
- Ota varmuuskopiot säännöllisesti, viikko vai muutama päivä !
- Muistitikku tai ulkoinen kovalevy:
 - Kotona tikulla tai ulkoisella kovalevyllä tiedot säilyvät tallessa irroitettuna koneesta. Hakkerit ja tietoverkkojen murtautajat eivät pääse niihin käsiksi.
- Pilvipalvelu: Pilvestä saat tietosi käyttöön missä tahansa.
 - Haittaohjelma salaa ketterästi myös pilven tiedostot

Mobiilipankki

- Älykännykässä tai tabletissa oleva pankin sovellus on turvallisempi kuin selaimen kautta kulkeva liikenne, koska sen liikennettä ei voi kaapata
- Älykännykässä tai tabletissa pitää olla näytön lukitus päällä koko ajan
- Koodissa kukin numero vain 1 kerran, 0...9 väli parempi kuin syntymäajat pp.kk, pp.kk parempi kuin 123456, postinumerot ovat välillä 0...9

KERTAUS

10 keinoa toimia turvallisesti netissä

Massachusetts Institute of Technology (MIT) Cambridge Yhdysvallat

- Käytä vahvoja salasanoja
- Pidä ohjelmistot ajan tasalla; älypuhelin ja tabletti sovellukset ja läppäri
- Käytä tietoturvaohjelmistoa läppärissä/pöytäkoneessa
- Varmuuskopioi säännöllisesti
- Lukitse tietokone / kännykkä / tabletti
- Ole varovainen avatessasi sähköpostiviestejä ja selatessasi verkkoa
- Käytä luotettavia verkkoja
- Poista luottamukselliset tiedot
- Pysy ajan tasalla tietoturva-asioissa
- Käytä palomuuria

Lisätietoja

<https://www.poliisi.fi/rikkokset/huijaukset/>

Huijauksen monet muodot

[Valepoliisi-ilmiö](#)

[Ajankohtaista tietoa uusista huijaustavoista](#)

[Nigerialaiskirjeet ja niihin verrattavat lottovoitot](#)

[Internet-kaupat](#)

[Nettirakas voi olla petollinen](#)

[Internet-rahapelit](#)

[Tilitietojen huijaaminen ja muu ns. phishing](#)

[Sijoituspetokset](#)

[Lomaosakehuijaukset](#)

[Laskun muotoon laaditut tarjouskirjeet](#)

- kysymysosuus

- Jos haluat esityksen näytetyt sivut, lähetä vapaamuotoinen pyyntö sähköpostilla ilkka.veuro@kolumbus.fi

Kiitos!

Tietoiskun taustaineistoa:

www.enterseniior.fi/opiskele-itse/ Tietoturva

<https://turvallisuuskomitea.fi/kodin-kyberopas-ohjeita-digitaaliseen-arkeen/>